



T.C

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

**LİSE DÜZEYİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ
İNCELENMESİ (SİİRT-KURTALAN ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şahin BİÇER

BURSA

2021



T.C

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

**LİSE DÜZEYİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ
İNCELENMESİ (SİİRT-KURTALAN ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şahin BİÇER

Danışman

Prof. Dr. Ramiz ARABACI

BURSA

2021

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Şahin BİÇER

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Lise Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Siirt/Kurtalan Örneği)” adlı Yüksek Lisans / Doktora tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Şahin BİÇER

Danışman

Prof. Dr. Ramiz ARABACI

Beden Eğitimi ve Spor ABD Başkanı

Prof. Dr. Nimet HAŞIL KORKMAZ

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda 801710003 numara ile Şahin BİÇER'in hazırladığı "Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumların İncelenmesi" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı 27.08.2021 Cuma günü 10.00-11.00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin (başarılı/başarısız, olduğuna (oybirliği) ile karar verilmiştir.

27.08.2021

Üye (Sınav Komisyonu Başkanı)

Doç. Dr. Levent ATALI

Üye (Tez Danışmanı)

Prof. Dr. Ramiz ARABACI

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Salih ERDEN

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübeleriyle beni yönlendiren danışmanım Prof. Dr. Ramiz ARABACI'ya istatistiksel analiz kısmında yardımcı olan Doç. Dr. Fatih ÇIĞ ve Doç. Dr. Nazire MİKAİL hocalarıma araştırma yapabilmem için gerekli izin konusunda yardımcı olan Siirt Kurtalan Milli Eğitim Müdürlüğüne, çalışmama katılan öğrencilere ve onlara ulaşmamda yardımcı olan okul idarelerine sonsuz teşekkürü borç bilirim.

Son olarak tez sürecimin başından beri sabrıyla güç veren, sevgisini esirgemeyen, en zor anlarımda beni motive ederek yanımda olan eşim Ümmühan BİÇER'e teşekkür ederim.

ÖZET

Yazar : Şahin BİÇER
Üniversite : Bursa Uludağ Üniversitesi
Ana Bilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : XV+52
Mezuniyet Tarihi :
Tez : Lise Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor
Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Siirt/Kurtalan Örneği)
Danışmanı : Prof. Dr. Ramiz ARABACI

LİSE DÜZEYİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ (SİİRT/KURTALAN ÖRNEĞİ)

Bu çalışmanın amacı lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını incelemektir. Araştırma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Siirt ile Kurtalan ilçesinde MEB'e bağlı ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 9. 10. 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinden rasgele seçilen 310 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından literatür taraması yapılarak geliştirilen katılımcıların demografik bilgilerini belirlemeye yönelik Kişisel Bilgi Formu ve Phillips ve Silverman (2012) tarafından oluşturulmuş, Kalemoglu ve diğerleri (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmış Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Öğrenci tutum ölçeğinin alt boyutlarının güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Öncelikle nicel değişkenler

karşılaştırılmasında parametrik test koşullarının sağlanma durumu ile ilgili araştırma yapılmış ve verilerin normal dağılıp dağılmadığı Kolmogorov-Smirnov test istatistiği ile analiz edilmiştir. Yapılan analizde parametrik test koşullarının sağlanmadığı görülmüş ve ikili grup karşılaştırılması için Mann-Whitney U testi, üçlü ve üçten fazla grupların karşılaştırılması durumunda ise Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. İstatistiksel analizler %95 güven düzeyinde test edilmiştir. Beden eğitimi ve Spor dersi tutum ölçeği alt boyutlar arasındaki ilişkileri Spearman korelasyon katsayısıyla analiz edilmiştir.

Bu çalışmanın sonucuna göre çalışmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ölçekte olumlu tutumu temsil eden maddelere olumlu cevaplar, olumsuz tutumu temsil eden maddelere de olumsuz cevaplar verdiği görülmüştür. Bu da öğrencilerin BES dersine yönelik tutumlarının yüksek oranda olumlu olduğunu göstermektedir. değişkenlere göre anlamlı farklılıklar incelendiğinde anlamlı farklılığa rastlanan tek değişkenimiz boş zamanlarında spor yapma durumudur. Boş zamanlarında spor yapan öğrenciler boş zamanlarında spor yapmayan öğrencilere göre BES dersine yönelik daha fazla olumlu tutum geliştirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, spor, beden eğitimi

ABSTRACT

Author : Şahin BİÇER
University : Bursa Uludağ University
Major Science : Physical Education and Sports Department
Nature of the Thesis : Master Thesis
Number of pages : XV+52
Date of graduation :
Thesis : Investigation of Attitudes of High School Students towards Physical
Education and Sports Lesson (Siirt/Kurtalan Example)
Consultant : Prof. Dr. Ramiz ARABACI

INVESTIGATION OF THE ATTITUDES OF HIGH SCHOOL STUDENTS TOWARDS PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS COURSE (SIIRT/KURTALAN EXAMPLE)

The aim of this study is to examine the attitudes of high school students towards physical education and sports lessons. The research group consists of 310 students randomly selected from 9th, 10th, 11th and 12th grade students studying in secondary education institutions affiliated to MOE in Siirt and Kurtalan districts in the 2020-2021 academic year.

As a data collection tool, the Personal Information Form developed by the researcher to determine the demographic information of the participants, and the Physical Education and Sports Lesson Attitude Scale, which was created by Phillips and Silverman (2012) and adapted into Turkish by Kalemoglu and others (2016).

Reliability analyzes of the sub-dimensions of the student attitude scale were made. First of all, a research was carried out on the condition of providing the parametric test conditions in the comparison of quantitative variables, and whether the data were normally distributed or not was analyzed with the Kolmogorov-Smirnov test statistic.

In the analysis, it was seen that the parametric test conditions were not met and Mann-Whitney U test was used for paired group comparison, and Kruskal Wallis test was used for triple and more than three groups comparison. Statistical analyzes were tested at 95% confidence level. The relationships between the physical education and sports lesson attitude scale sub-dimensions were analyzed with the Spearman correlation coefficient.

According to the results of this study, it was seen that the majority of the students participating in the study gave positive answers to the items representing a positive attitude in the scale and negative answers to the items representing a negative attitude. This shows that students' attitudes towards PES course are highly positive. When the significant differences are examined according to the variables, the only variable that has a significant difference is the state of doing sports in their spare time.

Students who do sports in their spare time have more positive attitudes towards PES than students who do not do sports in their spare time.

Keywords: Attitude, sport, physical education

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar.....	xii
ŞEKİLLER	xiv
KISALTMALAR	xv
I. BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Beden Eğitimi ve Spor.....	6
1.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Temel İlkeleri	7
1.3. Psikomotor Gelişim	9
1.4. Tutum	10
1.5. Tutumu oluşturan öğeler.....	10
1.5.1. Bilişsel Öğe.....	11
1.5.2. Duyuşsal Öğe.....	11
1.5.3. Davranışsal Öğe.....	12
1.6. Araştırmanın Amacı	12
1.7. Araştırmanın Önemi	12
1.8. Problem ve Hipotez	13
1.9. Alt Problemler ve Hipotezler.....	13
1.10. Sayıtlılar	17
1.11.Sınırlılıklar.....	17
2.BÖLÜM : GEREÇ VE YÖNTEM.....	18
2.1. Araştırma Grubu.....	18
2.2. Veri Toplama Araçları.....	18
2.2.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği.....	19
2.3. Veri Toplama Süreci	19
2.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği Güvenirlik Analizi.....	21
3. BÖLÜM : BULGULAR.....	22
3.1. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği İle İlgili Bulgular	22

4.BÖLÜM : TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER	44
ÖNERİLER.....	45
KAYNAKÇA	49

TABLULAR LİSTESİ

<i>Tablo 2.3.1. Beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin güvenilirlik analizi</i>	21
Tablo 1: Öğrencilerin <i>cinsiyet, okul, sınıf, yaş, boy ve kilo durumlarına göre dağılımı</i>	23
Tablo 2: Öğrencilerin <i>kardeş sayısı, anne baba hayatta olup olmadığı, kimle yaşadığı durumuna göre dağılımı</i>	25
Tablo 3: Öğrencilerin <i>anne baba mesleği ve aylık gelir durumuna göre dağılımları</i>	26
Tablo 4: Öğrencilerin ve ailelerinin <i>spor yapma durumlarına göre dağılımları</i>	27
Tablo 5: <i>BES dersi tutum ölçeği istatistiği</i>	28
Tablo 6: <i>BES dersi tutum korelasyon istatistiği</i>	28
Tablo 7: <i>Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutum ölçeği sorularının frekans (N) ve yüzdelik (%) dağılımı</i>	29
Tablo 8: Öğrencilerin <i>cinsiyet değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	30
Tablo 9: Öğrencilerin <i>yaş değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	31
Tablo 10: Öğrencilerin <i>sınıf değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	32
Tablo 11: Öğrencilerin <i>boy değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	33
Tablo 12: Öğrencilerin <i>kilo değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	34
Tablo 13: Öğrencilerin <i>kardeş sayısı değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	35
Tablo 14: Anne ve babanın <i>hayatta olma durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	36
Tablo 15: Öğrencilerin <i>evde kiminle yaşadığı değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	37
Tablo 16: Babanın <i>mesleğine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	38
Tablo 17: Annenin <i>mesleğine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	39

Tablo 18: <i>Ailelerin gelir durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılma ...</i>	40
Tablo 19: <i>Öğrencilerin boş zamanlarında spor yapma durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	41
Tablo 20: <i>Öğrencilerin her hangi bir kulüpte düzenli olarak spor yapma durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	41
Tablo 21: <i>Ailede lisanslı sporcu olması durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması</i>	43

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Araştırmanın aşamaları.....	20
--------------------------------------	----

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

SBF : Spor Bilimleri Fakültesi

BESYO : Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

BES : Beden Eğitimi ve Spor

PES : Physical Education and Sports

MOE :Ministry of Education

1.BÖLÜM

GİRİŞ

Eğitim insanların bireysel gelişimine fayda sağlayan, kazandıracığı kazanımlarla bireyin ileride yapacağı meslekte ve yaşantısında hem toplum için hem de yaşadığı ülke için yararlı ve örnek kişilik göstermesini sağlayacak gerekli donanımı kazandırmak için gelişen olay ve hareketler dizisidir (Fidan & Erden, 1998). İnsanların dünyaya ayak bastığı ilk çağlardan bugüne hep var olmuştur. Bugün ki haline alana kadar birçok değişim ve gelişim geçirmiştir. Bu değişim ve gelişim hala devam etmektedir (Ayas, 2013).

Eğitim ve öğretim çağın ve o dönemde yaşayan insanların gereksinimlerine göre şekillenmiştir. Olumlu şekilde toplumu geliştirdiği gibi bazen de toplumu negatif olarak etkilemektedir. İlerleyen toplumlara ayak uydurabildiği sürece toplumun pozitif yönde etkileyecek ve gelişmiş toplumlar seviyesinde kalmasını sağlayacaktır. Sistemlerin doğru oluşturulamaması durumunda ise toplumu kötüye götürecektir ve diğer toplumlardan geride tutacaktır (Şentürk, 2019). Nelson Mandela, *“Dünyayı değiştirmek için kullanacağınız en güçlü silah eğitimidir” demiştir. Eğitim bireylerin bilgi ve yetenekleri ile yaşamlarını sürdürmesi aynı zamanda toplumda yer edinmeleri açısından önemlidir. Yaşamlarını kaliteli bir hayata yükseltebilmek için kaçınılmaz bir araçtır. Eğitim yalnızca örgün eğitimi kapsamaz. Hayatımızın her zamanında ve her olayında yer almaktadır*” (Cantekin, 2019). Eğitim insanların tüm hayatı boyunca kaliteli yaşayabilmesi ve kendini geliştirebilmesi için ilk öncüdür. Bireyin toplumla iç içe olması ve toplumu özümsemesidir (Morgül, 2016).

Öğretimse eğitimin gün gün konu konu şekillendirilmiş halidir. Öğretim eğitime kıyasla daha öznel bir kavramdır. Öğretim daha çok bireyde toplumsal yapıya göre istenilen davranışların sergilenmesi için kullanılan planlı yöntemdir (Cantekin, 2019).

Bireyler dünyaya geldiklerinde örgün eğitim yaşı gelene kadar ilk eğitimlerini ebeveynlerinden öğrenirler. Örneğin kişisel bakım ihtiyaçları, yeme içme vb. özelliklerini

beraber yaşadıkları büyüklerinden öğrenirler. Bu yüzden ebeveynlerin sergiledikleri davranışlar bireylerin ileri de karşılaşacakları eğitim hayatında başarılı olabilmeleri için son derece önemlidir. Sağlıklı ve başarılı bir hayat geçirebilmek için zihinsel ve bedensel aktivitelerin paralel olarak ilerlemesi önemlidir (Topal, 2019). İnsanlar yaratılış itibarıyla hareket etmek zorundadırlar. Diğer hayvanlar gibi insanda yeme, içme, barınma, kendisinin ve yakınlarının güvenliğini sağlama gibi gereklilikleri sağlayabilecek potansiyele sahiptir. Bu özelliklerini geliştirebilmek içinde fiziksel gelişime ihtiyaçlarının olması beden eğitimi ve spor konularının ortaya çıkmasını sağlamıştır (Eken, 2008).

Eğitim hayatlarında görecekları derslerin arasında ki beden eğitimi ve spor dersi bireylerin bedensel olarak gelişimini sağlayacak ve motorik özelliklerinin gelişimine katkıda bulunacaktır (Topal, 2019). Sportif beceriler örgün eğitimde öğrencilere beden eğitimi ve spor dersi içerisinde beden eğitimi ve spor öğretmenleri tarafından kazandırılır. İçerinde bulunduğumu çağda sportif faaliyetle hızla değişmekte ve gelişmektedir. Spora katılım yaşı ise her geçen gün daha da aşağılara inmektedir (Başgöl, 2019). Bu doğrultuda düşünürsek beden eğitimi ve spor dersinin yaşamımızda ki yeri her geçen gün artarak devam etmektedir. Maalesef üst kademeye geçiş sınavlarında soru çıkmaması sporun gerekliliği konusunda yeterli bilgiye sahip olmayan bireyler tarafından gereksiz, olmasa da olur gibi ifadelerin kullanıldığı bir ders olmuştur (Akandere ve diğerleri 2010). Ancak spora önem verilmeyen toplumlarda özellikle sağlık açısından büyük problemler görüldüğü bilinmektedir.

Her geçen gün içerisinde gelişen sektörlerin arasında spor ve fiziki etkinlik büyük yer kaplamaktadır. Son yıllarda gelişen ve farklılaşan spor bireyleri ve grupları kendisine çekmektedir. Bu yüzden artık bir endüstriye dönüşmüştür. Bu alanda teknolojik ilerlemede insanları spora daha çok yöneltmiştir. Bu alanda yetenekli olan bireylerse spor sayesinde hem kariyer hem de maddiyat anlamında kazanç sağlamaktadır. Bu da rekabet ortamı yaratmıştır. (Yıldız, 2009)

Çoğu bilim insanı beden eğitimi ve sporun hedefleri ile ilgili olarak içinde bulunulan coğrafya ve kültür çeşitliliğini de düşünerek görüş belirtmiştir. Görüşlerin bir araya toplandığı noktalar spora aktif katılım, hayat boyu spor yapma, beden eğitimi ve spora olumlu tutumun sağlanması, beceriler ve kendine yetebilme gibi kavramlar yer almıştır. Ortak kanı tüm alanlar düşünülerek programlama ve uygulama yapılarak gerçekleştirilmesidir. Ayrıca tüm toplum açısından gelişim gösterebilmek için ilk yapılması gereken beden eğitimi ve spora karşı olumlu görüş geliştirmektir. Bu görüşün oluşturabilmesi ise örgün eğitimle desteklenmesidir. Çünkü bireylerin yönelimleri, becerileri, karakteristik özellikleri örgün eğitime başladıkları ilk yıllarda şekil alır ve hayatlarını bu yönde ilerletirler (Balyan ve diğerleri 2012). Anlaşıldığı gibi yalnızca düşüncelerin geliştirildiği bir eğitim ortamının günümüzde yeterli olması beklenemez. Çünkü birey yalnızca düşünceden ve zihin içerisindeki hareketlerden oluşan bir canlı olamaz. En az düşünceleri ve zihni kadar da bedensel ve psikolojik gelişimde ihtiyacı vardır. Bunu sağlayabileceği en iyi ortam beden eğitimi ve spor dersleridir. Bunun gerekliliğini anlayan gelişmiş toplumlar bu alanda yatırımdan ve planlamadan geri durmamışlar ve bir çok çalışmalar yapmışlar ve yapmaktadırlar (Yalçın, 2006). 1739 Milli Eğitim Temel Kanununun birinci bölüm Türk Milli Eğitiminin genel amaçları başlığının 2. Maddesinde “ Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek” (MEB, 1973) şeklinde ki açıklaması bunları destekler niteliktedir.

Türkiye’de beden eğitimi ve spor dersinin gerekliliği olimpiyat yıllarında ya da büyük organizasyonlar da sporcularımız kürsüye çıkamadığında gündeme gelmekte ancak gerekli değişiklikler ve gelişmeler gerçekleşmeden akıllardan çıkmaktadır. Bu organizasyonlarda madalya alabilmek için beden eğitimi ve spor dersi önemli olsa da madalyanın yanı sıra beden

eğitimi ve spor dersi her insan için hayatının önemli bir etkinliği olmalıdır. İnsanı sadece bedensel anlamda değil tüm alanlarda olumlu yönde etkiler (Taner, 1987).

Beden eğitimi ve sporu geniş topluluklara yaymanın en iyi yöntemi zorunlu eğitimde bireyleri sporla tanıştırmaktır. İçerisinde bulunduğumuz sistemde bu dersin amacı da bireyleri her yönden geliştirerek toplumdaki sağlıklı birey sayısını artırmak ve ayrıca içinde buldukları dönemlerin aktif enerjisinin negatif yansımalarını eğitim ve öğretimdeki uygulamalarla pozitif yansımalara çevirmektir. Yapılan çalışmalarda ebeveynlerin bu derse yönelik bakış açılarının olumsuz yönde olduğu görülmektedir. Ailenin spora yönlendirmesi çok az olduğu için bireylerin sporla tanışıp var olan becerilerinin ortaya çıkması için beden eğitimi ve spor dersi son derece önemlidir. Yeteneği keşfedilen çocuk ile okul ve ebeveyn bağlantısı kurularak ailenin de bireyi spora yönlendirmesiyle çocuğun daha istekli olduğu bilinmektedir. Böylece ülkenin spor gelişimi açısından olumlu yönde gelişmeler yaşanması kaçınılmazdır (Yaldız & Özbek, 2018). Ancak beden eğitimi ve spor dersinin öğretiminde sağlanmayan araç gereç, spor sahaları ve alanları, maddi ve manevi destek, hava şartları, hizmet içi eğitim vb. gibi gereklilikler sportif anlamdaki tüm gelişimleri olumsuz etkilemektedir. Tabi ki bu dersin bireyin üzerinde ki olumlu çevre oluşturma, kötü alışkanlıklardan uzaklaşma, enerjisini olumlu yönde harcama vb. gibi faydalarının olduğu kanaatinde olan ebeveyn sayısının çok az olması tam aksine bireyde olumsuz kazanımlar oluşturduğunu, zaman kaybı yaşanıldığını vb. düşünen ebeveynlerin sayısı bir hayli fazladır (Güven & Yıldız, 2014). Tabi ki beden eğitimi ve spor öğretmenin de mesleğinde kendini geliştirmesi, kullandığı yöntemler, tecrübeleri, öğrencilere karşı yaklaşımı vb. dersin verimliliğini etkilemektedir (Arslan & Altay, 2008). Özellikle birey küçük yaşlarda kendisine hitap eden yöntemlerle kazanımlara ulaşması sağlanırsa hedefe ulaşmak daha kolay olacaktır. Bu yöntemlerden en etkilileri oyun ve dramadır. Aynı zaman oyun bireyin yaratıcılık, görev bilinci öz güven gibi yeterliliklerini geliştirmekte etkin bir araçtır. Bu yüzden bireylerin okul

çağında gereken gelişimi göstermesinde ve ileri ki yaşamında istendik davranışlar sağlayabilmesinde ve topluma faydalı bir birey olabilmesinde büyük rol oynar. Oyun bireyin ileriki yaşlarda karşılaşabileceği senaryoları ve yaşantıları prova eder. Küçük yaşlarda henüz konuşarak kendini ifade edemeyen çocuklar oyunlarda doğal davranışlarıyla kendisini doğru ve doğal bir şekilde anlatabilir. Çocuğun bilişsel ve duyuşsal yapısı yetişkin bireylerden çok daha farklı ve özeldir. Onun için bireyin sağlıklı gelişim göstermesi için uzman yaklaşımlarla planlanan eğitim sistemiyle derslerin işlenmesi gerekmektedir. Bunların yanı sıra oyun bireyin içerisinde bulunduğu toplumun geçmişten bu güne gelen gelenek, görenek, yaşam biçimi, kültürel değerleri gibi yönleri de yansıtarak gizil öğrenme sağlar (Demirci, 2004). Çocukların bu derse karşı olumlu tutumunun oluşması çalışmalara sevecek ve isteyerek dahil olması öğreticinin de ders hedeflerine daha kolay ulaşmasını sağlar (Silverman & Scrabis, 2004).

Tutum için birçok araştırmacı tarafından kendi alanlarına yönelik olarak tanımlama yapılmıştır. Tabii ki bu da tutum için birçok tanımlamayla karşılaşmamıza sebep olmaktadır. Buradan çıkaracağımız sonuç tutumun ve ilgi istek ve yönelimlerin birçok konuda önemli ve etkin olduğu ve bu konularda mesai harcayarak birçok çalışmaya konu olduğunu göstermektedir. Tutum hakkında ilk tanımlamalarda bulunanlardan olan Alport'a göre tutum, "bireyin bütün nesnelere karşı göstereceği tepkiler ve durumlar üzerinde yönlendirici veya etkin bir güç oluşturan ve denem bilgilerde organize olan, ussal ve sinirsel bir davranışta bulunmaya hazır olma halidir". Bu tanımda tutumun yaşantılarla birleştiği üzerinde durulmuş ve tutumun gelişmesiyle öğrenme aşaması arasındaki bağlantıdan bahsedilmiştir (İnceoğlu, 2010).

Tutum için başka bir tanımı da Katz yapmıştır. Katz'a göre tutum, "bireyin çevresindeki bir simgeyi, bir nesneyi ya da bir olayı olumlu ya da olumsuz bir şekilde değerlendirme eğilimidir" burada da öne çıkan anlam bireyin çevresine karşı gösterdiği

davranış ve yaklaşım vurgulanmıştır. Buradan çıkaracağımız anlam tutum insanın kendi benliği yada etrafındaki olaylara gelişmeler yaşantılara göstermiş olduğu her türlü yönelimdir (İnceoğlu, 2010).

Öğrencilerinde beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları olumlu yönde olması derslerin etkin ve faydalı işlenmesini kazandırılmak istenen kazanımlara hızlı ve tam ulaşılmasını aynı zamanda da bireylerin hayat boyu fiziksel etkinliklere aktif katılım konusunda istekli olmasına sebep olabilir. Ders başarısı ve derse ilgi arasındaki bağlantıyı araştıran birçok çalışma ders başarısı ile derse ilgi arasında pozitif bir bağlantı olduğunu göstermektedir. Derse ilgisi olmayan bireyler o ders için gerekli beceriye sahip olsalar bile derse yeteri kadar olumlu tutum geliştirmemişlerse başarısız olmaları kaçınılmazdır. Bu bilgilerin hepsini birleştirdiğimizde öğrencilerin derse olan olumlu bakış açıları ve yaşantıları bu dersteki performansını ve elde edeceği kazanımları olumlu yönde etkileyecektir. (Mehibe Akandere, 2010)

Bu çalışmanın amacı da lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesidir.

1.1.Beden Eğitimi ve Spor

Hareket insanın varoluşundan itibaren hayatında olan bir kavramdır. İnsanlar ilk çağlarda içgüdüyle temel ihtiyaçları için hareket etmişlerdir. Hareket çeşitliliği yaşadıklarını çevrenin iklimi, çevresinde bulunan av hayvanları ve vahşi hayvanların çeşitliliğiyle bağlantılı olarak gelişim göstermiştir (Harmandar, 2004). Beden eğitimi ve sporun başlangıcı yaşam kültürünün önemli bir kısmı bedensel faaliyetler olması sebebiyle yunan ve roma medeniyetleri kabul edilmektedir. Bu yüzden spor tarihinin başlangıcı bu medeniyetler olarak görülmektedir. Az sayıdaki kaynaklar bulunsa da Avrupa medeniyetten uzakken Orta Asya da yaşayan Türklerin beden eğitimi ve spor faaliyetlerini önemsedikleri hatta küçük Türk

çocuklarının çeşitli savaşta kullanabileceği sporları (güreş, atıcılık, at binme vb.) yaptıkları bilinmektedir (Altuntaş, 2019).

Beden eğitimi ve spor bireyi sadece fiziksel alanda değil tüm alanlarda gelişim göstermesini hedefleyen çalışmalar yapan planlı bir sistemdir. Beden eğitimi ve spor eğitim ve öğretimde bireylere uyguladığı etkinliklerle bedensel anlamda gelişim göstermesine katkı sağlayan en önemli derstir. Bireyin Birçok gelişim alanlarında önemli gelişmeleri desteklediği için dünyada ki çok fazla ilkede beden eğitimi ve spor dersi önemli yer tutmaktadır. Yakın çağdaki gelişen teknoloji ve bilimle beraber beden eğitimi ve spor dersine ihtiyaç daha da artmıştır (Hekim, 2015). Beden eğitimi ve spor dersine etkin katılım bireylerin başarıyı tatma, rekabet, tecrübe kazanma, yaşantı yoluyla beceriler elde etme vb. özelliklerinin gelişimine katkı sağlar (Ünal, 2016). Bunların yanı sıra toplumda kendine güvenen, ruhsal, fiziksel, duyuşsal vb. birçok alanda sağlıklı, uyumlu ve mutlu bir birey olmalarına katkısı kaçınılmazdır. Beden eğitimi ve sporu benimsemiş bireylerin katılacakları organizasyonlarda da elde edilen başarı ve bu sayede vatandaşı oldukları ülkenin tanıtımını yaparak hem kendileri hem de toplum için bir gurur kaynağı olmaları da son derece önemlidir. Ayrıca bu dersin kazanımları ve yaşantıları sayesinde hem okuldaki hem de ülke genelinde ki ölçme değerlendirme ve genel sınavlara hazırlanma sürecinde ve sınav esnasında özgüvenlerini arttırma, stresle başa çıkma, kaygı düzeyini dengede tutma, maksimum öğrenme sağlama gibi konularda da olumlu bir etki yaratacaktır (Topal, 2019). Bunları destekler nitelikte spor alanında ileride olan ülkelerde görüldüğü üzere eğitim sistemlerinde geniş ayrıntılarla planlamalara dahil ettikleri beden eğitimi ve spor alanındaki uygulamalar sayesinde sporda başarılı olabilmektedirler (Gürbüz, 2011).

1.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Temel İlkeleri

Beden eğitimi ve spor dersi amaçlanan toplum hedeflere ulaşmak için önemli bir araçtır. Her geçen gün şehirleşmenin artmasıyla, işimizi ve hareketimizi kısıtlayan çeşitli alet

kullanımlarının artmasıyla, azalan aktif yaşam hayatının toplumumuzu kötü etkileyen etmenlerini ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek ve sağlıklı, mutlu bir toplum oluşturmak için beden eğitimi ve spor faaliyetleri bireyler için hayatının bir parçası olmalıdır. Bunun olumlu tutumlar kazandırılarak yaşam tarzına dönüştürülebileceği en iyi ortam da okullardır.(Işıkgöz, 2015).

İlerleyen hızlı teknolojik faktörler toplumun ve insanın gereksinimlerini, değişen öğretim modelleri ve diğer yenilikler bireylerden gerçekleştirmesi beklenen sorumluluklarını da değiştirmiştir. “Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır.” Bu sorumlulukları benimsemiş bireyler yetiştirecek aynı zamanda her öğrencinin özel yetenekleri ve becerilerini dikkate alan yenilikçi yaklaşımı benimsemiş bütün bir öğretim programı oluşturulmuştur. (MEB, 2018)

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programının 19 ilkesi aşağıdaki gibidir.

1. Fiziksel etkinlikler, oyun ve spor yoluyla öğrenme temellidir.
2. Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri bir bütün olarak ele alınmıştır.
3. Öğrenci merkezli ortamlarda, öğrencilerin kendi öğrenmelerini yapılandırmalarına imkân verir.
4. Süreç ağırlıklıdır.
5. Gelişimsel ve sarmal bir yapıdadır.
6. Esnek bir yapıdadır.
7. Temalar/konular istenilen kazanımlara ulaşmada bir araçtır.
8. Öğrencilerin eğitiminde, çevresi ve diğer kişilerle deneyimleri önemlidir.

9. Öğrenme-öğretme ortamlarında bireysel, eşli ve grupla çalışmalar dengeli bir şekilde sunulur.
10. Uygulamalar sırasında öğrencilerin, kendilerini fiziksel ve duygusal olarak güvende hissetmeleri önemlidir.
11. Yaratıcılığı geliştirme, eleştirel ve yansıtıcı düşünme ön plandadır.
12. Evrensel ve toplumsal değerlere yer verilmiştir.
13. Centilmence oyun ve mücadele anlayışı geliştirmek hedeflenir.
14. Öğretmene özgürlük tanır.
15. Tüm öğrencilerin katılımı önemlidir.
16. Çevreye ve doğaya duyarlılık önemlidir.
17. Eğlenerek öğrenme ortamı sunar.
18. Değerlendirme süreci çok yönlüdür.
19. Aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlığı kazandırır (Işıkgöz, 2015).

1.3. Psikomotor Gelişim

Bireyin tüm vücut bölümlerini ve organlarını denge, kuvvet, sürat, esneklik vb. motorsal özelliklerinin koordineli bir şekilde gelişimine psikomotor gelişim denir.(Hasırcı ve diğerleri. 2009).

Psikomotor gelişimde beyin ve vücut uyumu önemlidir. Çünkü kabiliyet yeteneğini bu sistem kontrol eder. O yüzden bir eylemin istenildiği şekilde gerçekleşmesi ancak koordineli çalışmayla gerçekleşir. Motorsal özelliklerin gelişimi zaman alan bir süreçtir. Belli bir kabiliyetin gelişmesi için öncelikle alt gelişimlerin başarıyla tamamlanması gerekir. Bu da gelişim sürecinin devamlılık göstermesi gerektiğini gösterir. Gelişim sürecini iki alana ayırabiliriz. Bunları büyük kas gruplarının (kaba motor beceri) ve küçük kas gruplarının (ince motor beceri) gelişimi olarak adlandırılır. Büyük kas gruplarının kullanıldığı beceriler emekleme, zıplama vb. şeklindedir. Küçük kas gruplarının kullanıldığı beceriler kalem

kullanma, kaşık tutma vb. şeklindedir. Çocuk bu becerilerini en iyi oyun yoluyla geliştirir (Ünal, 2016).

Psikomotor gelişimi olumlu ve olumsuz yönde etkileyen bazı faktörler vardır. Bunları kısaca genetik, geçirilen hastalıklar, anne karnında veya doğum sırasında yaşanan olumsuzluklar, ırksal özellikler, beslenme şekli ve beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılım şeklinde sıralayabiliriz (Ünal, 2016).

1.4. Tutum

Bu kavram her yerde karşımıza çıkabilecek üzerine çokça konuşulmuş bir kavramdır. (Güllü ve diğerleri 2009)'a göre tutum “kişinin bir nesneye ya da olguya karşı duygularının ve davranışlarının örgütlenmesi ile iyi ya da kötü bir değerlendirmede bulunma eğilimi” dir. (İnceoğlu, 2004)'e göre ise “kişinin kendine, çevresine, çeşitli bir objeye, toplumu ilgilendiren konular ya da olaylar karşısında tecrübeye, motivasyona veya bilgilere dayanan duygusal, davranışsal ve zihinsel tepkilerine eğilimi” dir. Bu tanımlara benzer daha birçok tanım bulunmaktadır. (Şentürk, 2019)

Beden eğitimi ve spor dersine karşı öğrenci tutumlarını, derse ilgileri, derse karşı ön yargıları, yaşantıları vb. belirler. Derse karşı olumsuz tutum sergileyen bireylerin derse dahil olma ve öğrenme isteği düşecektir. Bu da dersin hedeflerine ulaşmasını olumsuz etkileyecektir. Aynı zamanda tüm yaşamı boyunca bedensel aktivitelere negatif bakış açısı kazanacaktır (Şentürk, 2019).

Tutumların, fikirlerin ve inanışların birden fazla kesiştiği konu vardır. Bunları bir birinden ayırmak basit değildir. Her biri tepkiyi farklı biçimde davranış sergilemek için öğrenilmiş yönelimlerdir (Çöllü & Öztürk, 2006).

1.5. Tutumu oluşturan öğeler

Tutumun öğeleri yapılan tanımlara göre üçe ayrılır bunlar; Duyuşsal, bilişsel ve davranışsal öğelerdir. Bu öğeler tutumun farklı yönlerini açıklamaktadır.

Tutumun ögelerini anlatan bir tanıma göre “tutum; bir fikre, duruma, kişiye gruba karşı olumlu ya da olumsuz bir tarzda tepki göstermek; belli bir tarzda düşünme, hissetme ya da davranmaya hazır olmak, yatkın olmaktır.” (Nal, 2003)

Tutumu oluşturan üç öge birbirini destekler niteliktedir. Bilişsel öge; bireyin konuya ilişkin inandıklarını ve negatif pozitif, doğru ve yanlış gibi düşüncelerini içerir. Duyuşsal öge; bireyin konuya ilişkin beğenip beğenmeme, sevmeye ya da sevmeme gibi soyut duyguları içerir. Davranışsal öge; bireyin konuyla ilgili somut eylemlerini içerir. Bunların hepsi ayrı ayrı tutumları ve bireylerin yönelimlerinin şekillenmesini anlayabilme açısından önemlidir. (Nal, 2003)

1.5.1. Bilişsel Öge

Tutum konusuyla ilgili daha önceden edinilmiş fikirler, bilgiler ve inanışlar bilişsel ögeyi oluşturur (Çöllü & Öztürk, 2006). Bireyler konuya ya da konulara ilişkin yaşadıkları yaşantılar, okudukları kaynaklar, ya da çevresindeki olaylardan ve ya insanlardan edindiği bilgiler ve yaşantılar ile kişiden kişiye farklılık göstererek iyi, kötü, güzel, çirkin, faydalı, faydasız vb. düşünceler geliştirebilmektedir (Altuntaş, 2004). Bu açıklamalardan yola çıkarak tutumların bilinmeyen bir konuyla ilgili oluşamayacağını ve tutumun kalıcı olabilmesi için için o konuyla ilgili bilgi sahibi olunması gerektiği sonucuna varabiliriz (Gürbüz, 2011).

Bilişsel öge, tutumun düzeyi konusunda oldukça etkindir. Çünkü bilgi odaklı olduğu için bireyin tutum konusundaki yaşantılarının gerçeklik boyutu ne kadar fazla ise konuya ilişkin tutumuda o kadar güçlü olur (Nal, 2003).

1.5.2. Duyuşsal Öge

(Hünük, 2006)’ Ya göre “duyuşsal alan ise, kişinin duygusal yönüyle ilgili olarak ilgi, tutum ve kişilik boyutunun ağır bastığı bir alan olup, bireyin yeni bir öğrenme ünitesine karşı daha önceden beslediği duygu ve düşünceleri içerir.”

Tutum konusuna yönelik gösterilen duygular (sevme, sevememe, heyecan, korku vb.) tutumun ögelerinden duyuşsal ögeyi oluşturur. Yaşanmış anıların duyuşsal ögeyi şekillendirmede payı vardır. İnsanın tutum konusuna göstermiş olduğu duygusal tepkiler geçmişle ilişkilendirilebilir. Tutum konusuna gösterilen duygusal tepkiler bireyin konuya ilişkin duyuşsal tepkisini gösterir (Dereli, 2020). Tutum konusundan hoşlanma, benimseme, ya da kabullenmeme gibi tepkilere sebep olan duygular bütünüdür (Demirhan ve Altay, 2001).

1.5.3. Davranışsal Öge

Davranışsal öge, tutuma yönelik gösterilen davranış yönelimlerini gösterir. Bu yönelimler bedensel hareketlerle ya da konuşma şekliyle incelenebilir. Bireyin önceden edinmiş olduğu inanışları ve bilgisi dahilinde oluşan tutumu tutum konusuna yönelik negatif ya da pozitif yönelimini belirler. Bu da tutumun davranışsal ögesidir. Tutum konusuna ilişkin pozitif yönelimde olan birey tutum konusunun gerektirdiği şekilde davranmaya istekli ve hazırlıklı olacaktır. Tutum konusuna ilişkin negatif yönelimde olan birey ise tutum konusunun gerektiğini davranışları sergilemekte isteksiz ve yeterince başarılı olamayacaktır (Karahan, 2011). Yani Bireyin sergilemiş olduğu davranışı inceleyerek tutum konusuna yönelik sergileyeceği tutum hakkında fikir sahibi olabiliriz (Dereli, 2020).

1.6. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma Siirt ili Kurtalan ilçesindeki lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının cinsiyet, yaş, sınıf, boş zamanlarında spor yapma durumu vb. değişkeleri bakımından incelenmesini amaçlamaktadır.

1.7. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları hakkında bilgi verecektir. Çalışma sonucunda beden eğitimi ve spor dersine ilgi düzeyi ve ilgili grup ile ilgili olmayan grubun özellikleri öğrenilerek beden eğitimi ve

spor dersinin yeni plan ve programlarda hangi bireylere yönelik çalışmalar yapabileceği ders nasıl daha fazla kaliteli hali getirilebileceği ve ders hakkında oluşan tutumları olumlu yönde geliştirebilmek için neler yapılabileceği hakkında fikir sahibi olunacaktır.

1.8. Problem ve Hipotez

1. Siirt ile Kurtalan ilçesindeki lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumlarının cinsiyet, yaş, sınıf, boş zamanlarında spor yapma durumu vb. değişkeleri bakımından anlamlı bir fark var mıdır?

H₀: Siirt ile Kurtalan ilçesindeki lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor BES dersine yönelik tutumlarının cinsiyet, yaş, sınıf, boş zamanlarında spor yapma durumu vb. değişkeleri bakımından anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Siirt ile Kurtalan ilçesindeki lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumlarının cinsiyet, yaş, sınıf, boş zamanlarında spor yapma durumu vb. değişkeleri bakımından anlamlı bir fark vardır.

1.9. Alt Problemler ve Hipotezler

1. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında cinsiyet bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında cinsiyet bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında cinsiyet bakımından anlamlı fark vardır.

2. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında öğrenim gördükleri sınıf bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında öğrenim gördükleri sınıf bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında öğrenim gördükleri sınıf bakımından anlamlı fark vardır.

3. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında yaş bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında yaş bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında yaş bakımından anlamlı fark vardır.

4. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında boy bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında boy bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında boy bakımından anlamlı fark vardır.

5. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında kilo bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında kilo bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında kilo bakımından anlamlı fark vardır.

6. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında kardeş sayısı bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında kardeş sayısı bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında kardeş sayısı bakımından anlamlı fark vardır.

7. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında ebeveynlerin hayatta olma durumu bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında ebeveynlerin hayatta olma durumu bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında ebeveynlerin hayatta olma durumu bakımından anlamlı fark vardır.

8. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında evde kimlerle yaşadığı bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında evde kimlerle yaşadığı bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında evde kimlerle yaşadığı bakımından anlamlı fark vardır.

9. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında baba mesleği bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında baba mesleği bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında baba mesleği bakımından anlamlı fark vardır.

10. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında anne mesleği bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında anne mesleği bakımından anlamlı fark yoktur.

H_1 : Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında anne mesleği bakımından anlamlı fark vardır.

- 11.** Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında ailenin aylık geliri bakımından anlamlı fark var mıdır?

H_0 : Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında ailenin aylık geliri bakımından anlamlı fark yoktur.

H_1 : Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında ailenin aylık geliri bakımından anlamlı fark vardır.

- 12.** Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında okul dışı boş zamanlarında egzersiz ve spor yapma durumu bakımından anlamlı fark var mıdır?

H_0 : Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında okul dışı boş zamanlarında egzersiz ve spor yapma durumu bakımından anlamlı fark yoktur.

H_1 : Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında okul dışı boş zamanlarında egzersiz ve spor yapma durumu bakımından anlamlı fark vardır.

- 13.** Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında bir kulüpte lisanslı olarak spor yapma durumu bakımından anlamlı fark var mıdır?

H_0 : Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında bir kulüpte lisanslı olarak spor yapma durumu bakımından anlamlı fark yoktur.

H_1 : Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında bir kulüpte lisanslı olarak spor yapma durumu bakımından anlamlı fark vardır.

14. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında ailede lisanslı sporcu olması durumu bakımından anlamlı fark var mıdır?

H₀: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında ailede lisanslı sporcu olması durumu bakımından anlamlı fark yoktur.

H₁: Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları arasında ailede lisanslı sporcu olması durumu bakımından anlamlı fark vardır.

1.10. Sayıtlar

Araştırmaya katılan öğrencilere araştırmanın amacı ve ölçek hakkında yeterli ve açıklayıcı bilgiler verildiği, eğitim ve öğretim uzaktan eğitim yoluyla yapıldığı için online form ve ölçek ile yeterince öğrenciye ulaşıldığı. öğrencilerin ‘‘Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği’’ ne objektif bir şekilde cevap verdikleri ve yeterince bilgi alınabildiği düşünülmüştür.

1.11. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Siirt ili Kurtalan ilçesinde MEB’e bağlı lise düzeyinde öğrenim gören 310 öğrenci ile sınırlıdır. Çalışmada kullanılan ‘‘Kişisel Bilgi Formu’’ ve ‘‘Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği’’ ne verilen cevaplar ile sınırlıdır.

2. BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırma Grubu

Araştırma evrenini 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Siirt ile Kurtalan ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı liselerde öğrenim gören 9, 10, 11, 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise 2020-2021 eğitim öğretim yılında Kurtalan ilçesinde ki Selahaddin Eyyubi Anadolu Lisesi, Kurtalan Ekspresi Anadolu Lisesi, Kurtalan İmam Hatip Anadolu Lisesi, Kurtalan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Kurtalan Fatıma Zehra Mesleki ve Anadolu Lisesi, Kurtalan Anadolu Lisesi ve Kurtalan İbni Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenim gören gönüllü öğrencilerden rastgele yöntemle seçilen 217'si kadın 93'ü erkek 310 öğrenci katılımı ile gerçekleştirildi.

Bu çalışmaya Siirt İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından araştırma izni 25.09.2020 tarihinde verilmiş ve Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından 28.10.2020 tarihinde onaylanmıştır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırma yapılacak öğrencilere kişisel bilgi formu ve beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeği 23.11.2020-23.01.2021 tarihleri arasında pandemi önlemlerinden dolayı online ölçek uygulaması şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın veri toplama araçları iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, literatür taraması yapılarak katılımcıların demografik bilgilerini belirlemeye yönelik araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”, yer almaktadır. Kişisel bilgi formu sırasıyla okulu, cinsiyeti, yaşı, boyu, kilosu, kardeş sayısı, ebeveynleri hayatta olma durumu, evde kiminle yaşadığı, baba ve anne mesleği, ailenin aylık gelir durumu, okul dışı boş zamanlarında spor yapma durumu, bir kulüpte lisanslı olarak spor yapma durumu ve yapıyorsa kaç yıl, ailede lisanslı sporcu olma durumu gibi bilgileri toplama nedeniyle

oluşturulmuştur. Kişisel bilgi formundaki maddeler oluşturulurken ilgili literatüre bakılarak beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarına etki eden değişkenler dikkate alınmıştır. İkinci bölümde öğrenciler için 15 maddeden oluşan beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeği, kullanılmıştır.

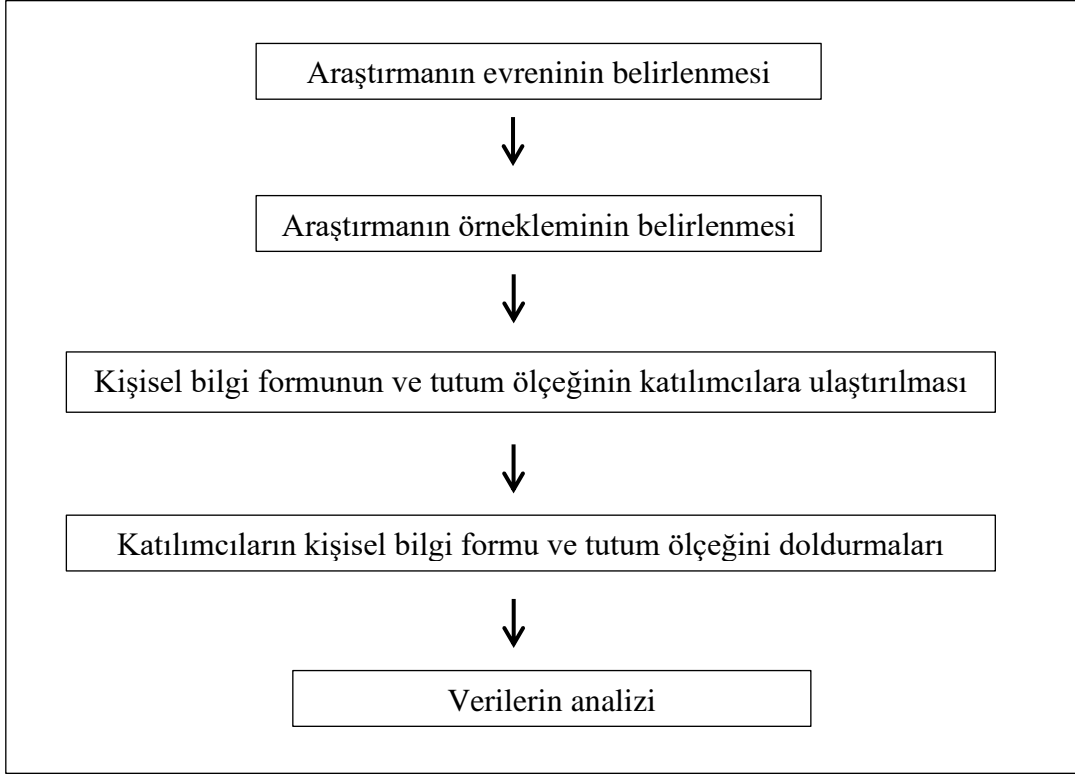
2.2.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği

Öğrencilere sunulacak olan beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin orijinal formu Phillips ve Silverman (2012) tarafından oluşturulmuştur. Türkçeye çevirisini ise Kalemoglu ve arkadaşları (2016) tarafından yapılmıştır. Ölçek 15 maddelik duyuşsal ve bilişsel boyuttan oluşmakta. Duyuşsal boyut beden eğitimi dersi ile ilgili duygularımızı ifade etmektedir. Duyuşsal boyut (1, 2, 4, 7, 12, 13, 14) yedi maddedir. Bilişsel boyut ise bu ders ile ilgili temel bilgileri ifade etmektedir. Bilişsel boyut (3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 15) sekiz maddedir. Maddeler için verilebilecek cevaplar 1 ve 5 (Kesinlikle katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum ve Kesinlikle katılmıyorum.) arasında değişmektedir. Ölçek beşli likert tipi ölçek özelliğindedir. Ölçek geçerliliği açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ile sınanmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır

2.3. Veri Toplama Süreci

Pandemi önlemlerinden dolayı eğitim ve öğretime uzaktan eğitim yoluyla devam edildiği için online olarak hazırlanan kişisel bilgi formu ve beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeği araştırma öncesinde araştırmanın amacını, nerede kullanacağını, gerekli yerlerden alınan izinlerin bilgisini ve gönüllü olarak nasıl cevaplanacağını içeren bir mesaj hazırlanarak okul idarecileriyle iş birliği içerisinde olup okulların kendilerinin oluşturmuş olduğu online sınıf gruplarında kişisel bilgi formu ve beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeği uzantısı ile birlikte paylaşılmıştır(<https://forms.gle/Bt6m49xt4abLthss9>).

Şekil 1. Araştırmanın aşamaları



627 öğrencinin anketi SPSS 22.0 programına uygun olarak kullanılmıştır. Veriler incelenerek, çelişen ifadeler ve uyuşmayan bilgiler (317 anket) değerlendirmeye alınmamıştır. Çıkarılan anketlerin dışında kalan 310, anket değerlendirmeye alınarak analizler gerçekleştirilmiştir. Öğrenci anketinde diğer kutucuğu kurallarına uygun bir şekilde analize dahil edilmiştir.

Öğrenci tutum ölçeğinin alt boyutlarının güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Öncelikle nicel değişkenler karşılaştırılmasında parametrik test koşullarının sağlanma durumu ile ilgili araştırma yapılmış ve verilerin normal dağılıp dağılmadığı Kolmogorov-Smirnov test istatistiği ile analiz edilmiştir. Yapılan analizde parametrik test koşullarının sağlanmadığı görülmüş ve ikili grup karşılaştırılması için Mann-Whitney U testi, üçlü ve üçten fazla grupların karşılaştırılması durumunda ise Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. İstatistiksel analizler %95 güven düzeyinde test edilmiştir. Beden eğitimi ve Spor dersi tutum ölçeği alt boyutlar arasındaki ilişkileri Spearman korelasyon katsayısıyla analiz edilmiştir.

2.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği Güvenirlilik Analizi

Tutum ölçeğinin ölçtüğü özelliği, doğru ve başka özelliklere karıştırmadan ölçmesi testin geçerliliğini ifade eder. Geçerli bir testin mutlaka güvenilir olması gerekir. Güvenirlilik bir testin geçerliliğini etkiler. Cronbach alfa katsayısı çalışmanın güvenilir olup olmadığını ölçmek için kullanılır. Cronbach alfa katsayısı bize ölçeği oluşturan maddelerin aynı tür yapıyı ölçüp ölçmediği hakkında bilgiler verir. Ölçekte cronbach alfa katsayıları yüksekse birbiri ile tutarlı veya aynı özelliklerin alt maddelerini ölçtüğü söylenebilir.

Cronbach alfa katsayısı, 0,00 ile 0,39 arasında ise güvenilirliğin düşük olduğu, 0,40 ile 0,59 arasında ise güvenilirliğin yetersiz olduğu, 0,60 ile 0,79 arasında ise güvenilir olduğu ve 0,80 ile 1,00 arasında ise testin güvenilirlik seviyesinin yüksek olduğu bilinmektedir. (Alpar 2017).

Tablo 2.3.1.

Beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin güvenilirlik analizi

Boyut	Cronbach's Alpha	N	Madde Numarası
Duyuşsal	0.78	7	1.2.4.7.12.13.14
Bilişsel	0.86	8	3.5.6.8.9.10.11.15
Genel	0.90	15	1-15

Araştırmada, ölçeğin iç tutarlılık Cronbach Alfa değerleri; duyuşsal boyutta 0,78; bilişsel boyutta 0,86; ve genel iç tutarlılık 0,90 olarak saptamıştır. Genel olarak beden eğitimi ve spor tutum ölçeği yüksek güvenilir düzeyinde bulunmuştur.

3.BÖLÜM

BULGULAR

3.1. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği İle İlgili Bulgular

Bu bölümde, araştırma evrenindeki örneklem grubunda araştırmanın uygulandığı öğrencilerin demografik özellikleri, öğrencilerin öğrenim gördüğü okul, sınıfı, yaşı, boyu, kilosu, kardeş sayısı ebevnlerinin hayatta olup olmadığı, mesleği, ortalama aylık geliri, spor yapma durumu ve ailede lisanslı sporcu olup olmadığına ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1.

Öğrencilerin cinsiyet, okul, sınıf, yaş, boy ve kilo durumlarına göre dağılımı

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Erkek	93	30
	Kadın	217	70
Okul	Selahaddin Eyyubi Anadolu Lisesi	144	46,5
	Kurtalan Ekspresi Anadolu Lisesi	17	5,5
	Kurtalan İmam Hatip Anadolu Lisesi	61	19,7
	Kurtalan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	2	0,6
	Kurtalan Fatıma Zehra Mesleki ve Anadolu Lisesi	20	6,5
	Kurtalan Anadolu Lisesi	28	9,0
	İbni Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	38	12,3
Sınıf	9. Sınıf	149	48,1
	10. Sınıf	66	21,3
	11. Sınıf	73	23,5
	12. Sınıf	22	7,1
Yaş	13	21	6,8
	14	102	32,9
	15	77	24,8
	16	63	20,3
	17	35	11,3
	18	10	3,2
	19	2	0,6
Boy	150 cm ve altı	20	6,5
	151-160 cm arası	113	36,5
	161-170 cm arası	131	42,3
	171 cm ve üstü	46	14,8
Kilo	35 Kg Altı	6	1,9
	35-45 Kg	70	22,6
	45-55 Kg	116	37,4
	55-65 Kg	81	26,1
	65-75 Kg	27	8,7
	75-85 Kg	7	2,3
	85 Kg Üstü	3	1,0
Toplam		310	%100

Araştırmaya katılan öğrencilerin 217'sinin (%70) kadın 93'ünün (%30) erkek öğrenci olduğu öğrenim gördükleri okula bakıldığında Selahaddin Eyyubi Anadolu Lisesinden 144(%46,5), Kurtalan Ekspresi Anadolu Lisesinden 17(%5), Kurtalan İmam Hatip Anadolu Lisesinden 61(%19,7), Kurtalan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinden 2(%6), Kurtalan Fatıma Zehra Mesleki ve Anadolu Lisesinden 20(%6,5), Kurtalan Anadolu Lisesinden 28(%9,0), İbni Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinden 38(%12,3) öğrenci olduğu görülmektedir. Öğrencilerin sınıf düzeyine bakıldığında ise 9. sınıfta 149(%48,1), 10. sınıfta 66(%21,3), 11. sınıfta 73(%23,5) ve 12. sınıfta 22(%7,1) öğrenci olduğu görülmektedir. Öğrencilerin yaşları değerlendirildiğinde 13 yaşında 21 (%6,8), 14 yaşında 102(%32,9), 15 yaşında 77(%24,8), 16 yaşında 63(%20,3), 17 yaşında 35(%11,3), 18 yaşında 10(%3,2) ve 19 yaşında 2(%6) öğrencinin olduğu görülmektedir. Öğrencilerin boyları değerlendirildiğinde 150 cm ve altı 20(%6,5), 151-160 cm arası 113(%36,5), 161-170cm arası 131 (%42,3) ve 171 cm ve üstü 46(%14,8) kişinin olduğu görülmektedir. Öğrencilerin kiloları değerlendirildiğinde 35 kg altı 6(%1,9), 35-45 kg arasında 70(%22,6), 45-55 kg arasında 116(%37,4), 55-65 kg arasında 81(%26,1), 65-75 kg arasında 27(%8,7), 75-85 kg arasında 7(%2,3) ve 85 kg üstü 3(%1,0) kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 2.

Öğrencilerin kardeş sayısı, anne baba hayatta olup olmadığı, kimle yaşadığı, durumuna göre dağılımı

Değişkenler		N	%
Kardeş Sayısı	Tek kardeş	1	0,3
	2	12	3,9
	3	40	12,9
	4	64	20,6
	5	59	19,0
	6	51	16,5
	7 ve üstü	83	26,8
Anne hayatta mı?	Evet	309	99,7
	Hayır	1	0,3
Baba hayatta mı?	Evet	302	97,4
	Hayır	8	2,6
Evde kimle yaşamakta	Anne ve Baba	258	83,2
	Anne	10	3,2
	Baba	2	0,6
	Anne Baba Büyük Anne ve Büyük Baba	33	10,6
	Büyük Anne-Büyük Baba	1	0,3
	Kardeşler	3	1,0
	Amca hala	3	1,0
Toplam		310	% 100

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayısı değerlendirildiğinde tek kardeşli 1(%0,3), 2 kardeşli 12(%3,9), 3 kardeşli 40(%12,9), 4 kardeşli 64(%20,6), 5 kardeşli 59(%19,0), 6 kardeşli 51(%16,5), 7 ve üstü kardeşli 83(%26,8) öğrenci olduğu görülmektedir. Öğrencilerin ebeveynlerinin hayatta olma durumuna bakıldığında annesi hayatta olan 309(%99,7), annesi hayatta olmayan 1(%0,3), babası hayatta olan 302(%37,4) ve babası hayatta olmayan 8(%2,6) öğrenci olduğu görülmektedir. Öğrenciler evde kiminle yaşıyorsun sorusuna anne ve baba 258(%83,2), anne 10(%3,2), baba 2(%0,6), anne baba

büyük anne ve büyük baba 33(%10,6), büyük anne büyük baba 1(%3), kardeşler 3(%1,0) ve amca hala 3(%1,0) cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 3.

Öğrencilerin anne baba mesleği ve aylık gelir durumuna göre dağılımları

Değişkenler		N	%
Annenin Mesleği	Çalışmıyor	307	99,0
	Özel Sektör	1	0,3
	Diğer Kamu Sektörü	2	0,6
Babanın mesleği	Çalışmıyor	132	42,6
	Özel Sektör	83	26,8
	Öğretmen	10	3,2
	Asker	6	2,0
	Hemşire	2	0,6
	Diğer Kamu Sektörü	77	24,8
Aylık ortalama gelir	0-1000 TL	68	21,9
	1000-2000 TL	98	31,6
	2000-3000 TL	80	25,8
	3000-4000 TL	37	11,9
	4000-5000 TL	13	4,2
	5000 TL Üstü	14	4,5
Toplam		310	%100

Araştırmaya katılan öğrencilerin ebevnlerinin mesleklerine bakıldığında annesi çalışmayan 307(%99,0), özel sektörde çalışan 1(%3) ve diğer kamu sektöründe çalışan 2(%0,3), babası çalışmayan 132(%42,6), özel sektörde çalışan 83(26,8), öğretmen olan 10(%3,2), asker olan 6(%2,0), hemşire olan 2(%6) ve diğer kamu sektöründe çalışan 77(%24,8) kişi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin ailelerinin aylık geliri değerlendirildiğinde 0-1000 TL arası gelire sahip 68(%21,9), 1000-2000 TL arası gelire sahip 98(%31,6), 2000-3000 TL arası gelire sahip 80(%25,8), 3000-4000 TL arası gelire sahip 37(%11,9), 4000-5000 TL arası gelire sahip 13(%4,2) ve 5000 TL üstü gelire sahip 14(%4,5) aile olduğu görülmektedir.

Tablo 4.

Öğrencilerin ve ailelerinin spor yapma durumlarına göre dağılımları

Değişkenler		N	%
Boş zamanında spor yapıyor mu?	Evet	160	51,6
	Hayır	150	48,4
Bir kulüpte spor yapıyor mu?	Evet	30	9,7
	Hayır	280	90,3
Evet, ise kaç yıldır?	1 Yıl Altı	8	2,6
	1-2 Yıl	2	0,6
	2-3 Yıl	8	2,6
	3 Yıl Üstü	10	3,2
	Yapmıyor	282	91,0
Ailenizde lisanslı sporcu var mı?	Evet	36	11,6
	Hayır	274	88,4
Toplam		310	%

Araştırmaya katılan öğrencilerin boş zamanlarında spor yapıyor musunuz? Sorusuna evet diyenler 160(%51,6), hayır diyenler 150(%48,4) kişi olduğu görülmektedir. Bir kulüpte spor yapıyor musunuz? Sorusuna evet cevabını veren 30(%9,7) öğrenci olduğu bunların içerisinde kaç yıldır spor yapıyorsunuz? Sorusuna 1 yıl ve altı diyenler 8(%2,6), 1-2 yıl arası 2(%0,6), 2-3 yıl arası 8(%2,6) ve 3 yıl üstü cevabını veren 10(%3,2) öğrenci olduğu görülmektedir. Hayır cevabını veren ise 280(%90,3) öğrenci olduğu görülmektedir. Öğrencilerin ailelerinde lisanslı sporcu var mı? Sorusuna verdiği cevaplar değerlendirildiğinde evet cevabını veren 36(%11,6), hayır cevabını veren 274(%88,4) kişi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.

BES dersi tutum ölçeği istatistiği

Boyut	N	$\bar{x} \pm SS$
Duyuşsal	310	3,02 \pm 0,28
Bilişsel	310	2,89 \pm 0,23
Genel	310	2,95 \pm 0,21

Bilişsel, duyuşsal ve bilişsel boyutta toplam 310 anket uygulanmıştır. Duyuşsal Ortalaması 3,02 ve standart sapması 0,28'dir. Bilişsel Ortalaması 2,89 ve standart sapması 0,23'tür. Genel ortalaması 2,95 ve standart sapması 0,21'dir.

Tablo 6.

BES dersi tutum korelasyon istatistiği

		Duyuşsal	Bilişsel	Genel
Duyuşsal	Korelasyon katsayısı	1,000	0,407**	0,876**
	Sig. (2-tailed)	.	0,000	0,000
	N	310	310	310
Bilişsel	Korelasyon katsayısı	0,407**	1,000	0,773**
	Sig. (2-tailed)	0,000	.	0,000
	N	310	310	310
Genel	Korelasyon katsayısı	0,876**	0,773**	1,000
	Sig. (2-tailed)	0,000	0,000	.
	N	310	310	310

** p<0,01 * p<0,05

Duyuşsal, bilişsel ve genel ölçek boyutları arasındaki ilişki “***” işaretlenen yerlerde istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır (p<0,01). Değişkenlerin birbirleri ile pozitif yani aynı yönlü yüksek ve çok yüksek düzeyde bir ilişki içerisinde oldukları bulunmuştur.

Duyuşsal ve bilişsel arasındaki Spearman korelasyon katsayısı $r=0,407$ yüksek düzeyde pozitif ilişki olduğu bulunmuştur. Duyuşsal ve genel ölçek arasındaki Spearman korelasyon katsayısı $r=0,876$ çok yüksek düzeyde pozitif ilişki olduğu bulunmuştur. Bilişsel ve genel ölçek arasındaki Spearman korelasyon katsayısı $r=0,773$ çok yüksek düzeyde pozitif ilişki olduğu bulunmuştur.

Tablo 7.

BES dersine yönelik tutum ölçeği sorularının frekans (N) ve yüzdelik (%) dağılımı

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
	N-%	N-%	N-%	N-%	N-%
BES dersi çok sıkıcı	200-64,5	81-26,1	19-6,1	5-1,6	5-1,6
BES dersini sevinçle beklerim	12-3,9	13-4,2	43-13,9	103-33,2	139-44,8
BES öğretmenim dersi önemsiz hale getiriyor	212-68,4	62-20,0	22-7,1	5-1,6	9-2,9
BES dersi hiç eğlenceli değil	208-67,1	70-22,6	21-6,8	7-2,3	4-1,3
BES dersinde yararsız şeyler öğreniyorum	221-71,3	67-21,6	14-4,5	4-1,3	4-1,3
BES dersinde yararlı şeyler öğreniyorum	3-1,0	6-1,9	21-6,8	98-31,6	182-58,7
BES öğretmenim dersi eğlenceli hale getiriyor	6-1,9	6-1,9	43-13,9	89-28,7	166-53,5
BES dersinde önemli şeyler öğreniyorum	4-1,3	3-1,0	34-11,0	105-33,9	164-52,9
BES dersinde önemsiz şeyler öğreniyorum	213-68,7	72-23,2	16-5,2	7-2,3	2-0,6
BES öğretmenim dersi yararlı hale getiriyor	7-2,3	6-1,9	35-11,3	100-32,3	162-52,3
BES öğretmenim dersi yararsız hale getiriyor	218-70,3	57-18,4	24-7,7	5-1,6	6-1,9
BES öğretmenim dersi iple çekmemi sağlıyor	21-6,8	21-6,8	75-24,2	78-25,2	115-37,1
Beden eğitimi dersi benim için eğlencelidir	5-1,6	3-1,0	36-11,6	92-29,7	174-56,1
BES öğretmenim dersi eğlenceli yapamıyor	199-64,2	66-21,3	26-8,4	12-3,9	7-2,3
BES öğretmenim dersi önemli hale getiriyor	5-1,6	8-2,6	48-15,5	82-26,5	167-53,9
TOPLAM		310		% 100	

* BES : Beden Eğitimi ve Spor

Tablo 8.

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{x} \pm SS$	Mean Rank	U	Z	P
Duyuşsal	Erkek	93	3,22±0,27	164,46			
	Kadın	217	3,07±0,24	151,66	9257,5	-1,177	0,239
Bilişsel	Erkek	93	2,96±0,16	149,05			
	Kadın	217	2,94±0,14	158,26	9490,5	-,875	0,382
Genel	Erkek	93	3,08±0,15	156,99			
	Kadın	217	3,00±0,13	154,86	9951,5	-,195	0,846
Total		310					

Tablo incelendiğinde cinsiyet ile beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumu duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamalarının cinsiyete göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 9.

Öğrencilerin yaş değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Yaş	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	13	21	187,29	6,644	0,355
	14	102	153,83		
	15	77	159,19		
	16	63	137,68		
	17	35	158,50		
	18	10	182,90		
	19	2	136,25		
Bilişsel	13	21	167,69	1,390	0,966
	14	102	154,16		
	15	77	154,22		
	16	63	153,21		
	17	35	160,54		
	18	10	141,85		
	19	2	197,50		
Genel	13	21	182,05	3,587	0,732
	14	102	154,93		
	15	77	157,32		
	16	63	141,81		
	17	35	161,07		
	18	10	157,60		
	19	2	158,75		
Toplam		310			

Öğrencilerin yaşlara göre analizlerinde duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile yaş grupları arasında farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 10.

Öğrencilerin sınıf değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Sınıf	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	9. Sınıf	149	156,33	0,544	0,909
	10. Sınıf	66	158,12		
	11. Sınıf	73	149,45		
	12. Sınıf	22	162,09		
Bilişsel	9. Sınıf	149	160,48	2,337	0,505
	10. Sınıf	66	144,12		
	11. Sınıf	73	151,76		
	12. Sınıf	22	168,34		
Genel	9. Sınıf	149	159,13	0,884	0,829
	10. Sınıf	66	152,43		
	11. Sınıf	73	148,79		
	12. Sınıf	22	162,36		
Toplam		310			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin sınıfları arasında farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 11.

Öğrencilerin boy değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Boy	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	150 cm ve altı	20	187,63	4,201	0,241
	151-160 cm arası	113	148,44		
	161-170 cm arası	131	152,95		
	171 cm ve üstü	46	166,13		
Bilişsel	150 cm ve altı	20	186,18	4,848	0,183
	151-160 cm arası	113	159,93		
	161-170 cm arası	131	152,93		
	171 cm ve üstü	46	138,61		
Genel	150 cm ve altı	20	197,23	4,770	0,189
	151-160 cm arası	113	152,91		
	161-170 cm arası	131	152,08		
	171 cm ve üstü	46	153,48		
Toplam		310			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin boyları arasında farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 12.

Öğrencilerin kilo değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Kilo	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	35 Kg Altı	6	164,83	5,326	0,503
	35-45 Kg	70	150,36		
	45-55 Kg	116	166,44		
	55-65 Kg	81	142,56		
	65-75 Kg	27	149,48		
	75-85 Kg	7	166,64		
	85 Kg Üstü	3	211,17		
Bilişsel	35 Kg Altı	6	155,50	3,454	0,750
	35-45 Kg	70	169,88		
	45-55 Kg	116	154,91		
	55-65 Kg	81	147,12		
	65-75 Kg	27	150,57		
	75-85 Kg	7	132,50		
	85 Kg Üstü	3	167,00		
Genel	35 Kg Altı	6	165,33	3,289	0,772
	35-45 Kg	70	159,54		
	45-55 Kg	116	161,41		
	55-65 Kg	81	144,04		
	65-75 Kg	27	147,67		
	75-85 Kg	7	150,14		
	85 Kg Üstü	3	205,33		
Toplam		310			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin kiloları arasında farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 13.

Öğrencilerin kardeş sayısı değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Kardeş sayısı	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	Tek Kardeş	1	179,00	3,110	0,795
	2	12	157,54		
	3	40	159,25		
	4	64	142,21		
	5	59	150,76		
	6	51	155,79		
	7 ve üstü	83	166,55		
Bilişsel	Tek Kardeş	1	197,50	4,590	0,597
	2	12	176,54		
	3	40	141,11		
	4	64	154,06		
	5	59	168,70		
	6	51	161,12		
	7 ve üstü	83	147,16		
Genel	Tek Kardeş	1	189,50	1,716	0,944
	2	12	164,88		
	3	40	149,21		
	4	64	145,45		
	5	59	160,90		
	6	51	159,54		
	7 ve üstü	83	158,20		
Toplam		310			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin kardeş sayıları arasında farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 14.

Anne ve babanın hayatta olma durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Anne hayatta mı?	N	Mean Rank	U	Z	P
Duyuşsal	Evet	309	155,83	54,0	-1,148	0,251
	Hayır	1	55,00			
Bilişsel	Evet	309	155,09	28,5	-1,485	0,187
	Hayır	1	281,50			
Genel	Evet	309	155,59	127,0	-0,311	0,826
	Hayır	1	128,00			
Toplam		310				

Boyut	Baba hayatta mı?	N	Mean Rank	U	Z	P
Duyuşsal	Evet	302	155,91	1084,0	-0,506	0,613
	Hayır	8	140,00			
Bilişsel	Evet	302	155,27	1139,0	-0,291	0,771
	Hayır	8	164,13			
Genel	Evet	302	155,58	1183,5	-0,099	0,921
	Hayır	8	152,44			
Toplam		310				

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin anne ve babalarının hayatta olma durumu arasında farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 15.

Öğrencilerin evde kiminle yaşadığı değişkenine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Kiminle Yaşıyor	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	Anne ve Baba	258	157,37	11,299	0,126
	Anne	10	157,45		
	Baba	2	55,00		
	Anne Baba Büyük Anne ve Büyük Baba	33	160,09		
	Büyük Anne-Büyük Baba	1	249,00		
	Kardeşler	3	57,33		
	Amca hala	3	39,25		
	Bilişsel	Anne ve Baba	258		
Anne		10	173,10		
Baba		2	193,75		
Anne Baba Büyük Anne ve Büyük Baba		33	167,59		
Büyük Anne-Büyük Baba		1	7,50		
Kardeşler		3	136,50		
Amca hala		3	75,50		
Genel		Anne ve Baba	258	156,12	7,638
	Anne	10	167,30		
	Baba	2	100,00		
	Anne Baba Büyük Anne ve Büyük Baba	33	167,06		
	Büyük Anne-Büyük Baba	1	72,00		
	Kardeşler	3	82,33		
	Amca hala	3	46,25		
	Toplam		310		

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin evde kiminle yaşadığı durumu arasında farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 16.

Babanın mesleğine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Baba Mesleği	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	Çalışmıyor	132	155,97	3,844	0,572
	Özel Sektör	83	160,25		
	Öğretmen	10	106,50		
	Asker	6	163,10		
	Hemşire	2	191,25		
	Diğer Kamu Sektörü	77	152,51		
Bilişsel	Çalışmıyor	132	158,73	1,564	0,906
	Özel Sektör	83	156,23		
	Öğretmen	10	140,85		
	Asker	6	134,50		
	Hemşire	2	108,75		
	Diğer Kamu Sektörü	77	151,64		
Genel	Çalışmıyor	132	159,20	2,747	0,739
	Özel Sektör	83	158,83		
	Öğretmen	10	116,55		
	Asker	6	143,80		
	Hemşire	2	146,25		
	Diğer Kamu Sektörü	77	149,62		
Toplam		310			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile babanın mesleği arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 17.

Annenin mesleğine göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Anne Mesleği	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	Çalışmıyor	307	156,46	4,018	0,134
	Özel Sektör	1	23,50		
	Diğer Kamu Sektörü	2	74,25		
Bilişsel	Çalışmıyor	307	155,88	1,700	0,427
	Özel Sektör	1	45,00		
	Diğer Kamu Sektörü	2	151,75		
Genel	Çalışmıyor	307	156,31	3,187	0,203
	Özel Sektör	1	20,50		
	Diğer Kamu Sektörü	2	98,50		
Toplam		310			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile annenin mesleği arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 18.

Ailelerin gelir durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Aile gelir durumu	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	0-1000 TL	68	153,58	1,173	0,947
	1000-2000 TL	98	156,20		
	2000-3000 TL	80	157,02		
	3000-4000 TL	37	148,07		
	4000-5000 TL	13	149,65		
	5000 TL Üstü	14	176,29		
Bilişsel	0-1000 TL	68	159,49	1,586	0,903
	1000-2000 TL	98	154,67		
	2000-3000 TL	80	159,99		
	3000-4000 TL	37	146,28		
	4000-5000 TL	13	160,35		
	5000 TL Üstü	14	136,14		
Genel	0-1000 TL	68	158,17	0,530	0,991
	1000-2000 TL	98	155,30		
	2000-3000 TL	80	156,37		
	3000-4000 TL	37	146,34		
	4000-5000 TL	13	161,08		
	5000 TL Üstü	14	158,00		
Toplam		310			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin ailelerinin gelir durumu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$)

Tablo 19.

Öğrencilerin boş zamanlarında spor yapma durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Spor yapma durumu	N	Mean Rank	U	Z	P
Duyuşsal	Evet	159	175,67	8639,0	-4,279	0,000
	Hayır	151	133,09			
Bilişsel	Evet	159	165,55	10247,5	-2,255	0,024
	Hayır	150	143,82			
Genel	Evet	159	174,74	8786,5	-4,053	0,000
	Hayır	150	134,08			
Toplam		310				

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin boş zamanlarında spor yapma durumu arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$).

Tablo 20.

Öğrencilerin her hangi bir kulüpte düzenli olarak spor yapma durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Düzenli spor yapma	N	Mean Rank	U	Z	P
Duyuşsal	Evet	30	182,17	3400,0	-1,752	0,080
	Hayır	280	152,64			
Bilişsel	Evet	30	172,38	3693,5	-1,145	0,252
	Hayır	280	153,69			
Genel	Evet	30	182,75	3382,5	-1,776	0,076
	Hayır	280	152,58			
Toplam		310				

Boyut	Evet ise	N	Mean Rank	χ^2	P
Duyuşsal	1 Yıl Altı	8	15,31	2,011	0,570
	1-2 Yıl	4	7,50		
	2-3 Yıl	8	14,00		
	3 Yıl Üstü	10	15,65		
Bilişsel	1 Yıl Altı	8	19,63	6,756	0,080
	1-2 Yıl	4	9,75		
	2-3 Yıl	8	12,31		
	3 Yıl Üstü	10	13,10		
Genel	1 Yıl Altı	8	19,25	6,153	0,104
	1-2 Yıl	4	5,00		
	2-3 Yıl	8	12,75		
	3 Yıl Üstü	10	14,00		
Toplam		310			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin bir kulüpte düzenli olarak spor yapma durumu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 21.

Ailede lisanslı sporcu olması durumuna göre BES dersine yönelik tutumlarının karşılaştırılması

Boyut	Ailede lisanslı sporcu	N	Mean Rank	U	Z	P
Duyuşsal	Evet	36	162,54	4678,5	-0,512	0,608
	Hayır	274	154,57			
Bilişsel	Evet	36	163,54	4642,5	-0,604	0,546
	Hayır	274	154,44			
Genel	Evet	36	166,46	4537,5	-0,791	0,429
	Hayır	274	154,06			
Toplam		310				

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeğinin duyuşsal, bilişsel ve genel alt boyut ortalamaları ile öğrencilerin ailesinde lisanslı sporcu olma durumu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. ($p>0,05$).

4.BÖLÜM

TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin BES dersine yönelik tutumları incelenmiş ve bu bölümde çalışmayla ilgili bulgular yorumlanıp, tartışılmış, benzer ve farklı çalışmalardan örnekler verilmiş ve öneriler sunulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma incelendiğinde çalışmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ölçekte olumlu tutumu temsil eden maddelere olumlu cevaplar, olumsuz tutumu temsil eden maddelere de olumsuz cevaplar verdiği görülmüştür. Bu da öğrencilerin BES dersine yönelik tutumlarının yüksek oranda olumlu olduğunu göstermektedir.

Bizim çalışmamızda değişkenlere göre anlamlı farklılıklar incelendiğinde cinsiyet, sınıf, yaş, kilo, boy, kardeş sayısı, anne ve babanın hayatta olma durumu, evde kiminle yaşadığı, anne ve baba mesleği, aile geliri, bir kulüpte lisanlı olarak spor yapma durumu ve ailede sporcu olma durumuna bakıldığında bu değişkenlerde anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Anlamlı farklılığa rastlanan tek değişkenimiz boş zamanlarında spor yapma durumudur. Boş zamanlarında spor yapan öğrenciler boş zamanlarında spor yapmayan öğrencilere göre BES dersine yönelik daha fazla olumlu tutum geliştirmişlerdir. Diğer araştırmalarla karşılaştırdığımızda bazı değişkenler açısından benzer bulgulara rastlanmaktadır. Örneğin Kaya (2020) tarafından yapılan araştırmada boş zamanlarında spor yapanların yapmayanlara göre daha olumlu tutum sergilediği görülmüştür. Kardeş sayısı, ailenin gelir durumu, anne ve baba mesleği gibi değişkenlerde bizim çalışmamızla benzer olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bizim çalışmamızdan farklı olarak cinsiyet değişkeninde erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha fazla olumlu tutum sergilediği, sınıf değişkeninde 5 ve 8. Sınıf arasında anlamlı bir farklılık görüldüğü ailede spor yapanların yapmayanlara göre ve aktif bir şekilde spor yapanların yapmayanlara göre daha fazla olumlu tutum sergilediği görülmektedir. Başka bir çalışma olan Korkmaz (2020) nin araştırmasında

boş zamanlarında spor yapanların yapmayanlara göre beden eğitimi ve spor dersine yönelik daha fazla olumlu tutum sergilediği görülmüştür. Yaş ve sınıf değişkenlerinde ise yine bizim çalışmamızla benzerlik göstererek anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bizim çalışmamızla farklı olarak cinsiyet değişkeninde erkeklerin kadınlara göre daha fazla olumlu tutum geliştirdiği, ailesinde spor yapanların yapmayanlara göre ve aktif spor yapanların yapmayanlara göre daha fazla olumlu tutum sergilediği görülmektedir. Diğer bir çalışma olan Kaya P. (2020) nin araştırmasında boş zamanlarında spor yapanların yapmayanlara göre beden eğitimi ve spor dersine yönelik daha fazla olumlu tutum sergilediği görülmüştür. Bizim çalışmamızdan farklı olarak cinsiyet, yaş, sınıf ve ailenin aylık geliri değişkenlerinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Bir diğer çalışma Çolak (2020) de sınıf, ailenin gelir durumu ve ailesinde spor yapanların olması durumu gibi değişkenlerde bizim çalışmamızla benzer olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bizim çalışmamızla farklı olarak cinsiyet değişkeninde kadınların erkeklere göre daha olumlu tutum sergilediği ve aktif spor yapma durumu değişkenlerinde anlamlı bir farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Başka bir çalışma olan Karadağ (2012) nin çalışmasında bizim çalışmamızla benzer olarak cinsiyet ve bir kulüpte spor yapma durumunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Cinsiyet değişkeninde çalışmamızla başka bir benzerlikte Taşmektepligil ve ark. (2006) nin çalışmasında görülmektedir kadın ve erkek öğrenciler arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Benzerlik gösteren başka bir araştırmada Başer (2009) cinsiyet ve sınıf değişkenleri açısından benzerlik göstermektedir. Bizim çalışmamızdaki gibi bu çalışmada da cinsiyet ve sınıf değişkenlerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Literatürde bir çok benzerlik gösteren ve göstermeyen başka çalışmalarda bulunmaktadır.

Sonuç olarak boş zamanlarında spor ve fiziksel aktivitelere katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi tutumları daha yüksek olduğu görülmektedir. Cinsiyet, yaş, sınıf ve araştırmadaki olan diğer değişkenlerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tutum ölçeğini incelediğimizde ise olumlu tutumu temsil eden seçeneklere yüksek oranda olumlu dönütler olumsuz tutumları temsil eden seçeneklere ise yüksek oranda olumsuz dönütler verilmiştir.

ÖNERİLER

Araştırmamızda elde ettiğimiz verilere göre BES dersine yönelik tutumların yüksek oranda olumlu olmasına rağmen yine de bizce yetersizdir. Özellikle kırsal bölgelerde bireylerin sportif etkinliklere katılım oranı düşüktür. Bunun sebeplerini bölgede spor tesislerinin yetersizliği, eğiticilerin az olması, spora teşvik çalışmalarının yetersiz olması, bireylerin ve ailelerin yeterince bilgilendirilmemesi ve spora bakış açısının gerek dini gerek örfi anlamda olumsuz olması gibi değişkenlerden kaynaklandığını düşünmekteyiz. Bu bölgelerde hem okullarda zorunlu olmasından dolayı hem de ulaşılabilirlik açısından bireylerin spora en çok aktif katılım gösterebileceği ortam zorunlu eğitimdeki beden eğitimi ve spor dersleridir.

Beden eğitimi ve spor derslerinin özellikle kırsal kesimlerde bireylere ulaşmak için önemli bir araç olduğunu düşündüğümüz için bu dersin önemi amacı ve gerekliliği hakkında kapsamlı bilgilendirilmeler yapılmalı aynı zamanda ders öğretmenlerinin motivasyonlarının artırılabilmesi ve dersin amacını tam anlamıyla yerine getirebilmesi için büyük adımlar atılmalıdır. Bunları maddeler halinde sıralamamız gerekirse;

- Okullardaki malzeme ihtiyacının MEB tarafından karşılanarak beden eğitimi ve spor öğretmeninin üzerindeki yükü kaldırmak büyük oranda öğretmenin enerjisini yükseltecektir.
- Gerekli fiziki koşulların sağlanmaması dersin amacına ulaşmasını engelleyen en büyük etmenlerdendir aşırı soğuk, sıcak ve yağışlı günlerde dersin konuları aksamaktadır. Bunun için her okulun fiziki şartlarına göre içerisinde soyunma ve malzeme odası bulunan spor salonları yapılmalıdır.

- Ailelerin çocuğum spor yaparsa derslerinden geri kalır düşüncesini yıkarak aktif spor yapmanın zihinsel gelişime de katkısı olduğu ve hayat boyu sporun insan sağlığı aynı zamanda da kaliteli yaşamı için gerekli olduğu konusunda bilgilendirilme yapılmalıdır.
- Beden eğitimi ve spor öğretmeni gerek ders işlerken gerekse sportif etkinlikler düzenlerken ve katılırken zorluklar ve engeller çıkaran okul idarelerinin bu tutumlarının değiştirmesi ve bu konularda gerekli desteği dersin öğretmenine vererek motivasyonunu ve katılımını artırması gerektiği konusunda bilinçlendirme yapılmalıdır.
- Gerekli etkinlikler düzenleyerek ve sportif faaliyetlere katılarak başarı sağlayan beden eğitimi ve spor öğretmenleri ve öğrencilerine valilik, kaymakamlık, il ve ilçe belediyeleri, milli eğitim müdürlükleri ve okul yönetimi tarafından ödül, başarı belgesi vb. verilerek öğretmen, öğrenci ve öğrencinin ailesi etkinliklere katılım konusunda teşvik edilebilir.
- Özellikle kırsal bölgelerde bireylerin sporla buluşması yalnızca beden eğitimi ve spor dersi ile sağlandığını düşünürsek diğer bölgelerde de ailelerin sportif etkinliklere katılıma olumsuz bakmasından kaynaklı sportif etkinliklere katılmayan bireyler için okullardaki beden eğitimi ve spor dersinin süresi oldukça azdır. Bu yüzden sağlıklı toplum ve daha iyi sportif başarılar için okullardaki BES ders saatleri artırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Alpar R. (2017), *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Altuntaş, H. (2019). *Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Türk Eğitim Sistemindeki Yeri. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale.*
- Arslan, Y., & Altay, F. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Ders Programı ve Ders Uygulamalarına İlişkin Görüşleri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 19, 63-79.
- Ayas, A. (2013). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Başer, S. A. (2009). *Öğretmen Niteliklerinin Beden Eğitimi Dersi Alan Öğrencilerin Bu Dersle Karşı Olan Tutumlarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Bolu.
- Başgöl, S. (2019). *Elit Sporcuların Branş Seçiminde Beden Eğitimi Öğretmeninin Etkisi (Artvin, Rize, Trabzon İlleri Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Trabzon.
- Cantekin, B. (2019, Kasım 28). *İstanbul Uzaktan Eğitim Kursu*. nisan 30, 2021 tarihinde Enstitü Herkes İçin Eğitim: <https://www.iienstitu.com/blog/egitim-nedir> adresinden alındı
- Çolak, G. (2020). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bayburt İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum.
- Demirci, N. (2004). *İlköğretim 1. Kademe Öğretmen Görüşleri Çerçevesinde Oyunla Eğitimin Önemi*. Yüksek Lisans Tezi. Kars.
- Dereli, E. (2020). *Ortaokul Öğrencilerinde Ev Ödevlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları Üzerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Eken, D. (2008). *İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Hakkındaki Düşünceleri ve Beklentileri*. Yüksek Lisans Tezi. Konya.

- Fidan, N., & Erden, M. (1998). *Eğitime Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Gürbüz, A. (2011). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Muğla İl Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Muğla.
- Güven, Ö., & Yıldız, Ö. (2014). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinler Dersinden Beklentileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22, 525-538.
- Harmandar, İ. H. (2004). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Nobel Yayın Dağıtım. içinde Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Hekim, M. (2015). Çocuk Gelişimi ve Eğitiminde Beden Eğitimi Derslerinin Yeri ve Önemi. *VII. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongre Kitabı* (s. 70-74). içinde Muğla: Sıtkı Kocaman Üniversitesi.
- Hünük, D. (2006). *Ankara İli Mekez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin eden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum Algı İletişim* (s. 8-10). içinde İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.
- Işıkğöz, E. (2015). Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının Temel İlkelerine İlişkin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri (Sakarya İli Örneği). *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 5, 27-41.
- Kalemoğlu Varol, Y., Ünlü, H., Erbaş, M. K., & Sünbül, A. M. (2016). İlköğretim Beden Eğitimi Dersi Tutum. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 14-26.
- Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. Sınıf ve Lise 11. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Bağlı Olarak Karşılaştırılması (Kırıkkale Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale.
- Kaya, A. (2020). *İlköğretim Kurumları İkinci Kademe Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Bartın.

- Kaya, P. (2020). *Özel Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale.
- Korkmaz, R. (2020). *Devlet Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Yozgat.
- MEB. (1973, haziran 24). mayıs 3, 2021 tarihinde T.C Milli Eğitim Bakanlığı:
<http://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.php?ara=2> adresinden alındı
- MEB. (2018). *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı*. Ankara.
- Mehibe Akandere, N. T. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları İle Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 1-10.
- Morgül, S. (2016). *2012-2013 Eğitim Öğretim Yılında İlkokula Başlama Yaşındaki Değişikliğin Eğitim Öğretime Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. istanbul.
- Nal, K. (2003). *Sınıf Öğretmenlerinin Yöneticilerinin Yönetim Tarzlarına İlişkin Tutumları ile Kuruma Bağlılıkları Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Silverman, S., & Scrabis, K. A. (2004). A Review of research on instructional theory in physical education. *International Journal of Physical Education*, 16, 316-327.
- Şentürk, K. (2019). *Ortaokulda Öğrenim Gören Öğrencilerin ve Ebeveynlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Şanlıurfa-Halfeti Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Konya.
- Taner, K. (1987). *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. *Ankara Açıköğretim Fakültesi Yayınları*, 101.
- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., & Kılıcıgil, E. (2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 139-147.

- Topal, Ç. (2019). *Ortaokul ve Lisede Öğrenim Gören öğrencilerin ebeynlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının fiziksel aktivite düzeylerine göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. istanbul.
- Ünal, İ. (2016). *Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Kullanılan Farklı Öğretim Yöntemlerinin Ortaokul Öğrencilerinin Bilişsel ve Psikomotor Erişileri Üzerine Etkisi ile Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Burdur.
- Yalçın, K. Y. (2006). *Yerleşik ve Taşınabilir Eğitim Yapan İlköğretim Okullarındaki Öğrencilerin Toplumsallaşmasında Beden Eğitimi ve Sporun Önemi*. Yüksek Lisans Tezi. kütahya.
- Yıldız, S. M. (2009). Spor ve Fiziksel Etkinlik Hizmetleri : Geniş Bir Sınıflama. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 1-10.

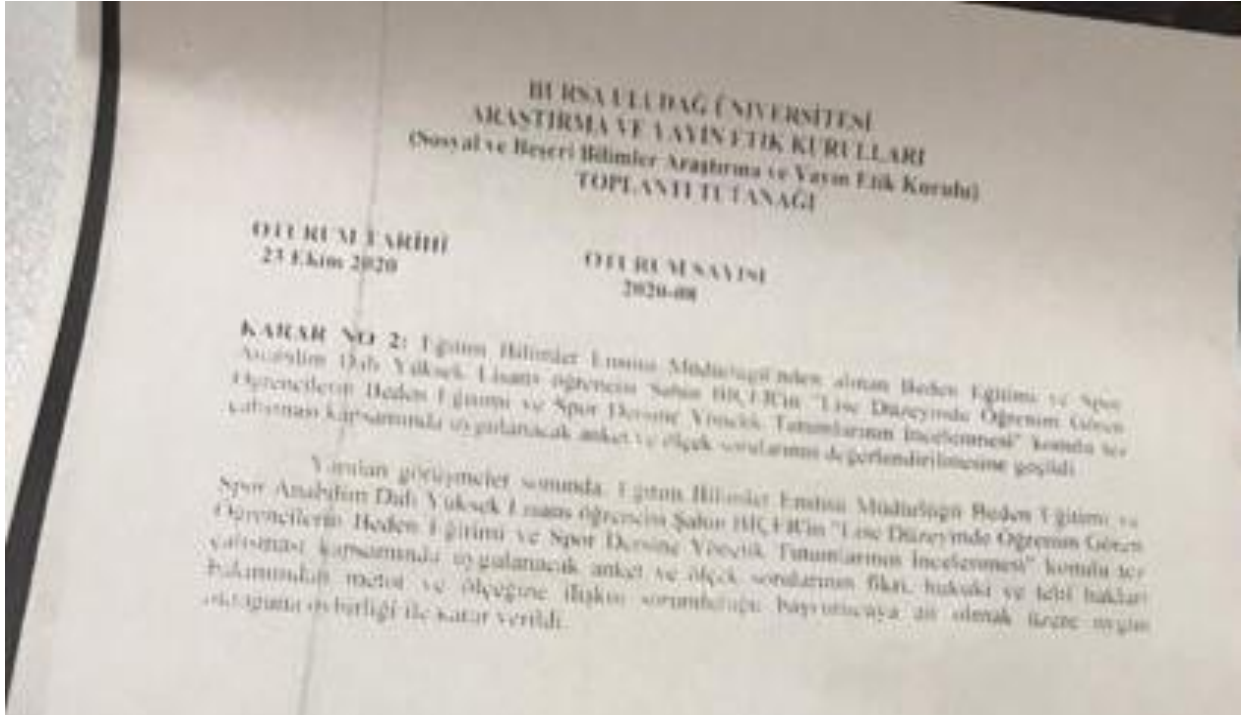
EK-1: ÖZGEÇMİŞ**Öz Geçmiş****Doğum Yeri ve Yılı:** Bursa - 1995

Öğr. Gördüğü Kurumlar:	Başlama ve Bitirme Tarihi	Kurum
Lise	2009-2013	BTSO Celal Sönmez GSSL
Lisans	2013-2017	Uludağ Üniversitesi
Yüksek Lisans	2017 -	Uludağ Üniversitesi

Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi: İngilizce- Başlangıç**Çalıştığı Kurumlar: Başlama ve Ayrılma Tarihi Kurum Adı**

- | | | |
|-----------|-----------|--------------------|
| 1. | 2017-2018 | Nilüfer Belediyesi |
| 2. | 2018- | MEB |

Yurt Dışı Görevleri:**Kullandığı Burslar:****Aldığı Ödüller:****Üye Topluluklar:** LÖSEV**Editör veya Yayın Kurulu Üyeliği:****Yurt İçi ve Yurt Dışında Katıldığı Projeler:****Katıldığı Yurt İçi ve Yurt Dışı Bilimsel Toplantılar:** Balkan Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi 2017

EK-2: ETİK KURUL ONAYI

EK-3: İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ İZİNİ

T.C.
SİİRT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 10861109-355.01-E.13475615
Konu : Öğretmen Şahin BİÇER'in Anket
Uygulama İzin Talebi

25.09.2020

VALİLİK MAKAMINA
SİİRT

İlgi : Kurtalan İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 24/09/2020 tarihli ve E.13438835 sayılı yazıları.

Kurtalan İlçesi Selahaddin Eyyubi Anadolu Lisesi Beden Eğitimi Öğretmeni ve Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Yüksek lisans öğrencisi olan Şahin BİÇER' in "Lise Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Siirt/Kurtalan Örneği) " adlı tez Anket çalışmasını Kurtalan İlçesine bağlı Ortaöğretim kurumlarında uygulayabilmesi için; okul müdürlüklerince yapılacak bir program kapsamında ve sorumluluğunda eğitim öğretimi aksatamayacak şekilde uygulanması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ahmet Mithat SARAÇOĞLU
İl Millî Eğitim Şube Müdürü

OLUR
25.09.2020

Deniz EDİP
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Adres: Yeni Mahalle Hz. Fakrullah Cad.
No:78/D Kat:3-4-5
Elektronik Ağ: sirtmem.gov.tr
e-posta: hizmetici56@meh.gov.tr

Bilgi için: M.ÖĞDÜR (Memur)

M.AYDIN (Şef)
Tel:(0.484) 2231028
Fax: (0.484) 2232298

EK-4: ÖĞRENCİ KİŞİSEL BİLGİ FORMU**Öğrenci Kişisel Bilgi Formu**

1. Cinsiyetiniz? <input type="checkbox"/> Kadın <input type="checkbox"/> Erkek
2. Okulunuz-Sınıfınız <input type="checkbox"/> 9. Sınıf <input type="checkbox"/> 10. Sınıf <input type="checkbox"/> 11. Sınıf <input type="checkbox"/> 12. Sınıf
3. Yaşınız?
4. Boy: Kilo:
5. Kaç kardeşiniz var?
6. Ebeveynleriniz hayatta mı? Anne : <input type="checkbox"/> Sağ <input type="checkbox"/> Ölü Baba : <input type="checkbox"/> Sağ <input type="checkbox"/> Ölü
7. Evinizde kimlerle yaşamaktasınız? <input type="checkbox"/> Anne-Baba birlikte <input type="checkbox"/> Anne <input type="checkbox"/> Baba <input type="checkbox"/> Diğer.....
9. Babanızın mesleği nedir?
10. Annenizin mesleği nedir?
11. Ailenizin ortalama aylık geliri ne kadardır (TL) ?
12. Okul dışı boş zamanlarınızda egzersiz veya spor yapıyor musunuz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır
13. Bir kulüpte düzenli olarak spor yapıyor musunuz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır
14. Cevabınız ‘Evet’ ise kaç yıldır spor yapıyorsunuz?
15. Ailenizde lisanslı sporcu var mı? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır

EK-5: ÖĞRENCİ TUTUM ÖLÇEĞİ**Öğrenci Tutum Ölçeği**

Aşağıda sizlerin beden eğitimi ve spora ilişkin görüşlerinizi ifade eden görüşlere yer verilmiştir. Her cümleyi dikkatlice okuyarak sizin için hangi düzeyde bir anlam ifade ediyorsa bu durumu aşağıdaki ölçütlere göre cümlenin karşısındaki kutucuğu işaretleyerek belirtiniz. Anket sonuçları sadece araştırma amaçlı kullanılacaktır. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Şahin BİÇER

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Beden eğitimi dersi çok sıkıcı					
2	Beden eğitimi dersini sevinçle beklerim					
3	Beden eğitimi öğretmenim dersi önemsiz hale getiriyor					
4	Beden eğitimi dersi hiç eğlenceli değil					
5	Beden eğitimi dersinde yararsız şeyler öğreniyorum					
6	Beden eğitimi dersinde yararlı şeyler öğreniyorum					
7	Beden eğitimi öğretmenim dersi eğlenceli hale getiriyor					
8	Beden eğitimi dersinde önemli şeyler öğreniyorum					
9	Beden eğitimi dersinde önemsiz şeyler öğreniyorum					
10	Beden eğitimi öğretmenim dersi yararlı hale getiriyor					
11	Beden eğitimi öğretmenim dersi yararsız hale getiriyor					
12	Beden eğitimi öğretmenim dersi iple çekmemi sağlıyor					
13	Beden eğitimi dersi benim için eğlencelidir					
14	Beden eğitimi öğretmenim dersi eğlenceli yapamıyor					
15	Beden eğitimi öğretmenim dersi önemli hale getiriyor					